

ព្រះរាជក្រម

នស/រកម/១២០៧/០៣២

យើង

ព្រះករុណាព្រះបាទសម្តេចព្រះបរមនាថ នរោត្តម សីហមុនី
សមានភូមិជាតិសាសនា រក្ខតខត្តិយា ខេមរារដ្ឋរាស្ត្រ ពុទ្ធិន្ទ្រាធរាមហាក្សត្រ
ខេមរាជនា សមូហោភាស កម្ពុជឯករាជរដ្ឋបូរណសន្តិ សុភមង្គលា សិរីវិបុលា
ខេមរាស្រីពិរាស្ត្រ ព្រះចៅក្រុងកម្ពុជាធិបតី

- បានទ្រង់យល់ រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ ព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៧០៤/១២៤ ចុះថ្ងៃទី១៥ ខែកក្កដា ឆ្នាំ ២០០៤ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ ព្រះរាជក្រមលេខ ០២/នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី២០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ១៩៩៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានទ្រង់យល់ ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/០១ ចុះថ្ងៃទី ២៤ ខែ មករា ឆ្នាំ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា
- បានទ្រង់យល់ សេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយ របស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា

ប្រកាសឱ្យប្រើ

ច្បាប់ ស្តីពីការអប់រំ ដែលរដ្ឋសភា បានអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី១៩ ខែតុលា ឆ្នាំ២០០៧ នាសម័យប្រជុំរដ្ឋសភាលើកទី៧ នីតិកាលទី៣ និងដែលព្រឹទ្ធសភាបានយល់ស្របតាមទម្រង់ និងគតិវិធីនៃច្បាប់នេះទាំងស្រុង ដោយគ្មានការកែប្រែអ្វីឡើយ កាលពីថ្ងៃទី២១ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៧ នាសម័យប្រជុំពេញអង្គព្រឹទ្ធសភាលើកទី៤ នីតិកាលទី២ ហើយដែលមានសេចក្តីទាំងស្រុងដូចតទៅនេះ :

ច្បាប់ ស្តីពី ការអប់រំ

ជំពូកទី ១ បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ

មាត្រា ១.- គោលដៅ

ច្បាប់នេះមានគោលដៅកំណត់អំពីវិធាន និងលក្ខខណ្ឌកម្រិតថ្នាក់ជាតិ សម្រាប់កសាងប្រព័ន្ធអប់រំមួយពេញលេញ និងឯកភាព ដែលធានាបាននូវគោលការណ៍សេរីភាពខាងសិក្សា ធិការ ស្របតាមរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

មាត្រា ២.- គោលបំណង

ច្បាប់នេះមានគោលបំណងអភិវឌ្ឍន៍ធានាមនុស្ស ដោយផ្តល់ការអប់រំពេញមួយជីវិត សម្រាប់ទាំងអស់គ្នា ដើម្បីឱ្យអ្នកសិក្សាទទួលបាននូវចំណេះដឹង ជំនាញ សមត្ថភាព សេចក្តីថ្លៃថ្នូរ អាកប្បកិរិយាប្រកបដោយសីលធម៌ សំដៅឱ្យអ្នកសិក្សាស្គាល់ ស្រឡាញ់រួមបំណែកការងារ អង្គការសង្គមជាតិ វប្បធម៌ជាតិ និងភាសាជាតិ ។

មាត្រា ៣.- វិសាលភាពអនុវត្ត

ច្បាប់នេះមានវិសាលភាពលើគ្រប់កម្មវិធីអប់រំ សិក្សាស្រាវជ្រាវ អប់រំ បណ្តុះបណ្តាល បច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈគ្រប់ប្រភេទ គ្រប់កម្រិតភូមិសាស្ត្រសាធារណៈ និងឯកជននៃប្រព័ន្ធអប់រំ ទោះជាកម្មវិធីអប់រំនោះ ធ្វើឡើងនៅក្នុងស្ថាប័នអប់រំ ឬ ដោយបុគ្គលិកអប់រំព្រមទាំងគ្របដណ្តប់លើរដ្ឋបាលកិច្ចនិងការគ្រប់គ្រងការអប់រំគ្រប់កម្រិត លើកលែងតែការអប់រំអំពី គម្ពីរសាសនា ការអប់រំខាងបច្ចេកទេស យុទ្ធសាស្ត្រយោធា និងសន្តិសុខ ការអប់រំខាងផ្នែកគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលផែនដី ការអប់រំដែលផ្តល់ដោយសាលាភូមិន្ទរដ្ឋបាល និងការអប់រំបច្ចេកទេស និង វិជ្ជាជីវៈតុលាការដែលផ្តល់ដោយស្ថាប័នបណ្តុះបណ្តាលឯកទេសវិជ្ជាជីវៈច្បាប់ និងតុលាការ ។

ច្បាប់នេះអនុវត្តផងដែរលើបុគ្គល និងអ្នកពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗទៀត ដូចជាកុមារដែលស្ថិតក្នុងអាណាចក្រសិក្សា អ្នកសិក្សា មាតាបិតា ឬ អ្នកអាណាព្យាបាល ក្រុម ឬ ភ្នាក់ងារសិក្សា និងបុគ្គលិកអប់រំ ព្រមទាំងអ្នកកាន់អាជ្ញាប័ណ្ណអប់រំ និងសិទ្ធិវន្តនៃអាជ្ញាប័ណ្ណអប់រំ លើកលែងតែការពាក់ព័ន្ធក្នុងការអប់រំ និង ប្រតិបត្តិការសាសនា បច្ចេកទេស យុទ្ធសាស្ត្រយោធា-ផ្នែកគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលផែនដី ផ្នែកភូមិន្ទរដ្ឋបាល និងផ្នែកវិជ្ជាជីវៈតុលាការ ។

មាត្រា ៤... និយមន័យការអប់រំ និងវាក្យស័ព្ទសំខាន់ៗ

ការអប់រំក្នុងច្បាប់នេះ សំដៅដល់កិច្ចដំណើរការអភិវឌ្ឍការសិក្សា ឬ ការបណ្តុះបណ្តាលកាយសម្បទា សតិ បញ្ញា និងសីលធម៌ តាមរយៈគ្រប់សកម្មភាពអប់រំ ដែលធ្វើឱ្យអ្នកសិក្សាទទួលបានសំណុំចំណេះដឹង ព័ន្ធនាព្យ សមត្ថភាព និងតម្លៃ ដើម្បីឱ្យក្លាយខ្លួនជាបុគ្គលល្អដែលមានប្រយោជន៍សម្រាប់ខ្លួនឯង គ្រួសារ សហគមន៍ ប្រទេសជាតិ និងពិភពលោក ។

វាក្យស័ព្ទសំខាន់ៗដែលប្រើក្នុងច្បាប់នេះ មានភ្ជាប់ជាឧបសម្ព័ន្ធនៃច្បាប់នេះ ។

ជំពូកទី ២

ឧត្តមក្រុមប្រឹក្សាជាតិអប់រំ

មាត្រា ៥... ភារកិច្ចឧត្តមក្រុមប្រឹក្សាជាតិអប់រំ

ត្រូវបង្កើតឧត្តមក្រុមប្រឹក្សាជាតិអប់រំ ដែលមានភារកិច្ច :

- លើកសំណើគោលនយោបាយអប់រំ និងយុទ្ធសាស្ត្ររយៈពេលវែងសំដៅឆ្លើយតបទៅនឹងសំណូមពរអភិវឌ្ឍសង្គម សេដ្ឋកិច្ចរបស់ប្រទេសជាតិជូនរាជរដ្ឋាភិបាល
- វាយតម្លៃការងារ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងវិស័យអប់រំ បណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈតាមកាលកំណត់ជូនរាជរដ្ឋាភិបាល ។
- កៀរគរគ្រប់ធនធាន រើស្សីបម្រើបុព្វហេតុអប់រំ

មាត្រា ៦... សមាសភាព និង ភារកិច្ចនៃការប្រព្រឹត្តទៅ

ឧត្តមក្រុមប្រឹក្សាជាតិអប់រំ ស្ថិតក្រោមការដឹកនាំរបស់នាយករដ្ឋមន្ត្រី ។

សមាសភាពរបស់ឧត្តមក្រុមប្រឹក្សាជាតិអប់រំត្រូវតែងតាំងក្នុងចំណោមឥស្សរជនដែលបានបទពិសោធន៍ខាងអប់រំ នយោបាយ សេដ្ឋកិច្ច វិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកទេស វប្បធម៌ ។

សមាសភាពរបស់ឧត្តមក្រុមប្រឹក្សាជាតិអប់រំត្រូវតែងតាំងដោយព្រះរាជក្រឹត្យ ។

សមាសភាពនៃឧត្តមក្រុមប្រឹក្សាជាតិអប់រំ និងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់ឧត្តមក្រុមប្រឹក្សាជាតិអប់រំ ត្រូវកំណត់ដោយអនុ-

ឧត្តមក្រុមប្រឹក្សាជាតិអប់រំមានក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យអប់រំ និងស្ថាប័នទទួលស្គាល់
គុណភាពអប់រំជាសេនាធិការ ។

ជំពូកទី ៣

រដ្ឋបាលកិច្ច និងការគ្រប់គ្រងការអប់រំ

មាត្រា ៧.- ឋានានុក្រមរដ្ឋបាល និងការគ្រប់គ្រងការអប់រំ

ក្នុងវិស័យអប់រំត្រូវមានឋានានុក្រមរដ្ឋបាល និងការគ្រប់គ្រងការអប់រំ ៤ (បួន) ថ្នាក់
រួមមានថ្នាក់ជាតិ ឬ កណ្តាល ថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង ថ្នាក់ស្រុក ខណ្ឌ និងថ្នាក់គ្រឹះស្ថានសិក្សា ។
រចនាសម្ព័ន្ធនៃឋានានុក្រមរដ្ឋបាលនិងការគ្រប់គ្រងការអប់រំ ត្រូវកំណត់ក្នុងលិខិត
បទដ្ឋានដោយឡែក ។

មាត្រា ៨.- កុម្មុសិក្សានិងប្រកេនសិក្សា

ប្រព័ន្ធអប់រំជាតិមាន ៣ (បី) ភូមិសិក្សារួមមាន បឋមសិក្សា មធ្យមសិក្សា និងឧត្តម
សិក្សា ។

ប្រកេនសិក្សាចែកជា ២ (ពីរ) ប្រកេនសិក្សាចំណេះដឹងទូទៅ និងប្រកេនសិក្សាជំនាញ
បច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈ ។

មាត្រា ៩.- ប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃ

វិស័យអប់រំត្រូវមានប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃវិស័យអប់រំ ដែលត្រូវ
បញ្ចូលការត្រួតពិនិត្យតាមដាន អធិការកិច្ច និងសវនកម្មផ្ទៃក្នុងលើការបំពេញការងារ ។

ក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យអប់រំ មានភារកិច្ចទទួលខុសត្រូវរៀបចំយន្តការនៃការត្រួត
ពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃនេះ ។

មាត្រា ១០.- គ្រឹះស្ថានសិក្សា

អង្គការត្រូវរៀបចំឱ្យមានគ្រឹះស្ថានសិក្សាសាធារណៈ និងឯកជន ។

ការគ្រប់គ្រងគ្រឹះស្ថានសិក្សា ត្រូវកំណត់ក្នុងលិខិតបទដ្ឋានដោយឡែក ។

មាត្រា ១១.- ការបង្កើតគ្រឹះស្ថានសិក្សា

នីតិបុគ្គលសាធារណៈ នីតិបុគ្គលឯកជន និង/ឬ រូបវន្តបុគ្គល មានសិទ្ធិស្នើបង្កើត គ្រឹះស្ថានសិក្សា ។

ក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យអប់រំ ត្រូវរៀបចំបទប្បញ្ញត្តិ និងគោលការណ៍ស្តីពីការបង្កើត និងការគ្រប់គ្រងគ្រឹះស្ថានសិក្សាទាំងសាធារណៈ ទាំងឯកជន តាមប្រភេទគ្រឹះស្ថានសិក្សា ។

ការបិទ ការរំលាយបញ្ចូលគ្នា ការបង្កើតជំនាញថ្មី ការបំបែក និងការប្រែក្លាយគ្រឹះស្ថានសិក្សា ត្រូវកំណត់ក្នុងលិខិតបទដ្ឋានដោយឡែក ។

គ្រប់គ្រឹះស្ថានសិក្សា និងថ្នាក់បណ្តុះបណ្តាលទាំងអស់ត្រូវមានអាជ្ញាប័ណ្ណអប់រំជា មុនទើបមានសិទ្ធិដំណើរការបាន ។

មាត្រា ១២.- ប្រភេទគ្រឹះស្ថានសិក្សា

ការកំណត់ប្រភេទគ្រឹះស្ថានសិក្សាទាំងអស់ ត្រូវស្របតាមបេសកកម្មអប់រំរបស់ខ្លួន ។

ក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យអប់រំត្រូវរៀបចំបទប្បញ្ញត្តិ និងគោលការណ៍ណែនាំស្តីពីការ កំណត់ប្រភេទគ្រឹះស្ថានសិក្សា ។

មាត្រា ១៣.- ស្វ័យភាពនៃគ្រឹះស្ថានសិក្សា

គ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សា ត្រូវបានផ្តល់សិទ្ធិអង្គភាពមានស្វ័យភាពខាងការគ្រប់គ្រង ។

ការគ្រប់គ្រងគ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សា ត្រូវផ្អែកលើគោលការណ៍ទទួលខុសត្រូវ តម្លាភាព និងប្រយោជន៍សាធារណៈ ។

ក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យអប់រំ ត្រូវចេញគោលការណ៍ណែនាំអំពីការផ្តល់សិទ្ធិជា អង្គភាពមានស្វ័យភាពក្នុងការគ្រប់គ្រង ។

មាត្រា ១៤.- ការផ្តល់វិញ្ញាបនបត្រ និងសញ្ញាបត្រ

វិញ្ញាបនបត្រ ឬ សញ្ញាបត្រ ត្រូវបានផ្តល់ដល់អ្នកសិក្សា ដែលបានបំពេញគ្រប់លក្ខ- ខណ្ឌតម្រូវនៃការសិក្សាដែលកំណត់ដោយគ្រឹះស្ថានសិក្សា ។

វិញ្ញាបនបត្រ ឬ សញ្ញាបត្រអាចត្រូវបានដកហូត ឬ បដិសេធដោយក្រសួង ឬ គ្រឹះស្ថានសិក្សាដែលផ្តល់វិញ្ញាបនបត្រ ឬ សញ្ញាបត្រនោះ ក្នុងករណីត្រួតពិនិត្យរកឃើញមាន

ភាពមិនត្រឹមត្រូវក្នុងដំណើរការសិក្សារបស់អ្នកសិក្សា ឬ ភាពមិនត្រឹមត្រូវក្នុងការសម្រេច
ផ្តល់វិញ្ញាបនបត្រ ឬ សញ្ញាបត្រដល់អ្នកសិក្សា ។

ក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យអប់រំ ត្រូវចេញគោលការណ៍ស្តីពីការផ្តល់ ដកហូត ឬ បដិ
សេធវិញ្ញាបនបត្រ ឬ សញ្ញាបត្រដល់អ្នកសិក្សា ។

**ជំពូកទី ៤
ប្រព័ន្ធអប់រំ**

មាត្រា ១៥.- ប្រព័ន្ធអប់រំពេញលេញ និងឯកភាព

រដ្ឋត្រូវរៀបចំឱ្យមានប្រព័ន្ធអប់រំពេញលេញ និងឯកភាព ដែលរួមមានការអប់រំក្នុង
ប្រព័ន្ធ ការអប់រំក្រៅប្រព័ន្ធ និងការអប់រំមិនផ្លូវការ ។ ការអប់រំកុមារតូចជាងការសិក្សាត្រៀម
នៃប្រព័ន្ធអប់រំ ។

ប្រព័ន្ធអប់រំកម្ពុជា រួមមានការអប់រំសាធារណៈ និងការអប់រំឯកជន ។ ក្រសួងទទួល
បន្ទុកវិស័យអប់រំ ត្រូវកំណត់ខ្លឹមសារស្តីពីប្រព័ន្ធអប់រំក្នុងលិខិតបទដ្ឋានដោយឡែក ។

មាត្រា ១៦.- ការគាំពារ និងការអប់រំកុមារតូច

រដ្ឋត្រូវគាំពារ និងអប់រំកុមារតូច ចាប់ពីកម្រិតសូត្រាមុនមត្តេយ្យសិក្សា ដែលជាទូ
ទៅប្រព្រឹត្តទៅទារកម្នាននៅសហគមន៍ ឬ នៅផ្ទះ ។

ការអប់រំមត្តេយ្យសិក្សា ត្រូវចាប់អនុវត្តមុនបឋមសិក្សា ដើម្បីត្រៀមលក្ខណៈចូល
បឋមសិក្សា ។

ក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យអប់រំ និងក្រសួងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ត្រូវកំណត់ខ្លឹមសារស្តីពី
ការគាំពារ និងការអប់រំកុមារតូច ។

មាត្រា ១៧.- ការអប់រំចំណេះដឹង

ការអប់រំចំណេះដឹង ជាការចាំបាច់ដែលធ្វើឱ្យអ្នកសិក្សាមានការរីកចម្រើនចំណេះ
ដឹងស្របតាមបុគ្គលិកលក្ខណៈល្អ ដោយលើកកម្ពស់សមត្ថភាពខាងផ្លូវចិត្ត បញ្ញា កាយ
និងចំណេះដឹង ប្រើចំណេះដឹង និងបំណិនមូលដ្ឋាន ។

ការអប់រំចំណេះទូទៅជាមូលដ្ឋានសម្រាប់ឱ្យអ្នកសិក្សាអាចបន្តការសិក្សា និងដង្ហែម
ការបណ្តុះបណ្តាលផ្សេងៗទៀត ។

ការអប់រំចំណេះទូទៅមាន :

- ការអប់រំបឋមសិក្សា ឬ ភូមិសិក្សាទី ១ ចាប់ពីថ្នាក់ទី ១ (មួយ) ដល់ថ្នាក់ទី ៦
(ប្រាំមួយ) នៃកម្រិតអប់រំក្នុងប្រព័ន្ធ ឬ ការអប់រំកម្រិតសមមូល

ការអប់រំបឋមសិក្សា ត្រូវបណ្តុះបណ្តាលបុគ្គលិកលក្ខណៈពេញលេញលើផ្នែករាងកាយ
បញ្ញា សីលធម៌ ភាសា និងបំណិនមូលដ្ឋានដំបូងចាំបាច់ ដើម្បីឱ្យអ្នកសិក្សាអាចបន្តការសិក្សា
នៅមធ្យមសិក្សា

- ការអប់រំមធ្យមសិក្សា ឬ ភូមិសិក្សាទី ២ ចាប់ពីថ្នាក់ទី ៧ (ប្រាំពីរ) ដល់ថ្នាក់ទី
១២ (ដប់ពីរ) ។ ការអប់រំមធ្យមសិក្សាមានពីរដំណាក់កាល ដំណាក់កាលទី ១ (មួយ) មធ្យម
សិក្សាបឋមភូមិ ចាប់ពីថ្នាក់ទី ៧ (ប្រាំពីរ) ដល់ថ្នាក់ទី ៩ (ប្រាំបួន) និង ដំណាក់កាលទី ២
(ពីរ) មធ្យមសិក្សាឧត្តមភូមិ ចាប់ពីថ្នាក់ទី ១០ (ដប់) ដល់ថ្នាក់ទី ១២ (ដប់ពីរ) ។

ការអប់រំមធ្យមសិក្សា ត្រូវបណ្តុះបណ្តាលបុគ្គលិកលក្ខណៈពេញលេញដោយ
ពង្រីកវិសាលភាពចំណេះដឹង បំណិន ការអប់រំវិជ្ជាជីវៈ ការអប់រំសីលធម៌ ដើម្បីប្រមូល
ក្នុងការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច សង្គម និងមានលក្ខណសម្បត្តិបន្តទៅឧត្តមសិក្សា ឬ បណ្តុះបណ្តាល
បច្ចេកទេសវិជ្ជាជីវៈ ឬ ចូលរួមក្នុងជីវភាពសង្គម ។

ការអប់រំកម្រិតមូលដ្ឋាន ត្រូវកំណត់ ៩ (ប្រាំបួន) ឆ្នាំ ចាប់ពីថ្នាក់ទី ១ (មួយ) ដល់
ថ្នាក់ទី ៩ (ប្រាំបួន) នៃការអប់រំចំណេះទូទៅក្នុងប្រព័ន្ធ ឬ ការអប់រំកម្រិតសមមូល ។

មាត្រា ១៨. - ការអប់រំឧត្តមសិក្សា

ការអប់រំឧត្តមសិក្សា ឬ ភូមិសិក្សាទី ៣ ជាការអប់រំកម្រិតក្រោយមធ្យមសិក្សា នៅ
គ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សា ។

ការអប់រំឧត្តមសិក្សា ត្រូវបណ្តុះបណ្តាលបុគ្គលិកលក្ខណៈពេញលេញ និង ជំរុញការ
ស្រាវជ្រាវផ្នែកវិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកទេស វប្បធម៌ និងសង្គម ដើម្បីឱ្យមានលទ្ធភាពខ្ពស់ទាំង
ចំណេះដឹង វិន័យ សីលធម៌ គំនិតច្នៃប្រឌិត គំនិតបង្កើតថ្មី និងស្មារតីសហគ្រឹះភាពសម្រាប់

ក្របខណ្ឌ និង លក្ខណៈនៃកម្រិតសញ្ញាបត្រ និងវិញ្ញាបនបត្រ ត្រូវកំណត់ដោយ ក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យអប់រំ ។ គ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សាមាន ២ (ពីរ)ប្រភេទ សាកលវិទ្យាល័យ និងវិទ្យាស្ថាន ។

លក្ខណវិនិច្ឆ័យនៃប្រភេទគ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សា និងលក្ខខណ្ឌតម្រូវសម្រាប់ការចូល រៀននៅគ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សា ត្រូវកំណត់ដោយក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យអប់រំ ។

មាត្រា ១៩.- ការអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈ

ការអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈ ត្រូវបណ្តុះបណ្តាលជំនាញ មុខរបរ និងបំណិន ដែលត្រូវផ្តល់ឱ្យដោយគ្រឹះស្ថានអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈ សាធារណៈ ឯកជន សហគ្រាស សហគមន៍ ព្រះស្រី ឬ ដោយសហការរវាងគ្រឹះស្ថានអប់រំ បណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេសនិងវិជ្ជាជីវៈ និងសហគ្រាស និង/ឬ សហគមន៍ ព្រះស្រី ។

មាត្រា ២០.- ការបណ្តុះបណ្តាលបុគ្គលិកអប់រំ

រដ្ឋត្រូវបណ្តុះបណ្តាលបុគ្គលិកអប់រំមុនពេល និង/ឬ ក្នុងពេលកំពុងបម្រើការងារ ។ បុគ្គលិកអប់រំត្រូវឆ្លងកាត់ការបណ្តុះបណ្តាលគរុកោសល្យ ដែលទទួលស្គាល់ដោយ ក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យអប់រំ លើកលែងតែសាស្ត្រាចារ្យ និងបុគ្គលិកដែលបម្រើការក្នុង ស្ថាប័នថ្នាក់ឧត្តមសិក្សា ។

ក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យអប់រំ ត្រូវកំណត់កម្មវិធីគោល សម្រាប់ការបណ្តុះបណ្តាល បុគ្គលិកអប់រំ កំណត់កាយសម្បទា និងលក្ខខណ្ឌតម្រូវខាងវិជ្ជាជីវៈសម្រាប់ការជ្រើសរើស បុគ្គលិកអប់រំសាធារណៈ និងឯកជន ។

ជំពូកទី ៥

គុណភាព និងប្រសិទ្ធភាពអប់រំ

មាត្រា ២១.- គុណភាព និងប្រសិទ្ធភាពអប់រំ

រដ្ឋត្រូវលើកកម្ពស់គុណភាពអប់រំ ដើម្បីបំពេញសេចក្តីត្រូវការខាងការសិក្សាជាមូល- ដ្ឋាន និងត្រូវការជំនាញ សម្រាប់ធ្វើឱ្យអ្នកសិក្សាមានសមត្ថភាព និងលទ្ធភាពចូល រៀនប្រទេសប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ។

រដ្ឋត្រូវយកចិត្តទុកដាក់បំពាក់សម្ភារៈបច្ចេកទេសសមស្រប និងទំនើបក្នុងការរៀន និងបង្រៀន ដើម្បីធានាឱ្យបានគុណភាព និងប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ ។

ស្តង់ដារជាតិអប់រំ ស្តង់ដារជាតិបណ្តុះបណ្តាល និង/ឬ ស្តង់ដារជាតិសមត្ថភាព ត្រូវ បានកំណត់ដោយក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យអប់រំស្របតាមគោលនយោបាយរបស់ឧត្តម ក្រុមប្រឹក្សាជាតិអប់រំ ។

មាត្រា ២២.- យន្តការវាយតម្លៃគុណភាពអប់រំ

គ្រឹះស្ថានសិក្សាត្រូវបំពេញស្តង់ដារជាតិអប់រំ ស្តង់ដារជាតិបណ្តុះបណ្តាល និង/ឬ ស្តង់ដារជាតិសមត្ថភាព ដើម្បីធានាបានគុណភាពអប់រំឱ្យបានប្រសើរឡើង ។

គ្រឹះស្ថានសិក្សាសាធារណៈ និងឯកជន ត្រូវបង្កើតយន្តការវាយតម្លៃផ្ទៃក្នុង ដើម្បីត្រួតពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃគុណភាពនៃការអប់រំ និងលើកជាអនុសាសន៍អំពីវិធានការ ដែលគ្រឹះស្ថានសិក្សាត្រូវអនុវត្តបន្ត ។ យន្តការវាយតម្លៃផ្ទៃក្នុងនេះត្រូវបើកទូលាយឱ្យមាន ការចូលរួមពីសាធារណជន ។

ក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យអប់រំ ត្រូវបង្កើតយន្តការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃលើ ការអនុវត្ត ឬ ការបំពេញលក្ខខណ្ឌស្តង់ដារជាតិអប់រំរបស់គ្រឹះស្ថានសិក្សានានា ។

ក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យអប់រំ និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ត្រូវបង្កើតយន្តការត្រួតពិនិត្យ តាមដានលើការអនុវត្ត ឬ ការបំពេញលក្ខខណ្ឌស្តង់ដារសមត្ថភាពរបស់គ្រឹះស្ថានសិក្សាស្រប តាមគោលនយោបាយរបស់ឧត្តមក្រុមប្រឹក្សាជាតិអប់រំ ដើម្បីវាយតម្លៃគុណភាពអប់រំ ។

ក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យអប់រំត្រូវចេញគោលការណ៍ណែនាំអំពីនីតិវិធីសម្រាប់ ដំណើរការយន្តការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃ ។

មាត្រា ២៣.- កម្មវិធីវិនិច្ឆ័យ

ក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យអប់រំ ត្រូវកំណត់ជាក់លាក់នូវកម្មវិធីវិនិច្ឆ័យសម្រាប់ ការអប់រំចំណេះទូទៅ ដែលមានលក្ខណៈជាកាតព្វកិច្ចសម្រាប់អនុវត្តនៅគ្រប់គ្រឹះស្ថាន សិក្សាទាំងអស់នៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

ការអប់រំសីលធម៌ និងពលរដ្ឋវិជ្ជា ការអប់រំឱ្យចេះរួមរស់ជាមួយគ្នា ការអប់រំដើម្បីសន្តិភាព ការអប់រំដើម្បីអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព ការអប់រំឱ្យចេះគោរពវប្បធម៌ផ្សេងៗ និងតម្លៃប្រពៃណី ត្រូវកំណត់ជាធាតុសំខាន់នៃកម្មវិធីសិក្សាគោល ។

ក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យអប់រំ ត្រូវកំណត់ក្របខ័ណ្ឌលទ្ធិតនៃកម្មវិធីសិក្សាសម្រាប់អនុវត្តនៅគ្រប់ភូមិសិក្សានៃប្រព័ន្ធអប់រំកម្ពុជា ។

មាត្រា ២៤.- ភាសាប្រើប្រាស់ក្នុងការបង្រៀន និងរៀន

ភាសាខ្មែរជាភាសាយាន និងជាមុខវិជ្ជាមួយនៃកម្មវិធីសិក្សាគោលនៅសាលារៀនចំណេះទូទៅសាធារណៈ ។

ចំពោះសាលារៀនចំណេះទូទៅឯកជន ត្រូវមានកម្មវិធីសិក្សាភាសាខ្មែរជាមុខវិជ្ជាគោលមួយនៃកម្មវិធីសិក្សារបស់ខ្លួន ។

ភាសាសម្រាប់ប្រើប្រាស់ចំពោះអ្នកសិក្សាសញ្ជាតិខ្មែរ ដែលមានដើមកំណើតជាខ្មែរជនជាតិភាគតិច ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យអប់រំ ។

ភាសាបរទេសដែលជាភាសាអន្តរជាតិ ត្រូវកំណត់ជាកំណត់ជាមុខវិជ្ជាសិក្សាមួយសម្រាប់កម្មវិធីសិក្សាគោលនៃការអប់រំចំណេះទូទៅស្របតាមសេចក្តីត្រូវការរបស់អ្នកសិក្សា ។

មាត្រា ២៥.- ការវាស់ស្ទង់សមត្ថភាពកម្រិតសមមូល

ការវាស់ស្ទង់សមត្ថភាពកម្រិតសមមូល ត្រូវអនុវត្តលើការវាស់ស្ទង់សមត្ថភាពសម្រាប់ការអប់រំចំណេះទូទៅ និងការវាស់ស្ទង់សមត្ថភាពសម្រាប់ការអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈ និងឧត្តមសិក្សា ។

ការវាស់ស្ទង់សមត្ថភាពកម្រិតសមមូល ជាសមត្ថកិច្ចរបស់ក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យអប់រំស្របតាមគោលនយោបាយរបស់ឧត្តមក្រុមប្រឹក្សាជាតិអប់រំ ។ បែបបទ និងនីតិវិធីនៃការវាស់នេះ ត្រូវកំណត់ក្នុងលិខិតបទដ្ឋានដោយឡែក ។

មាត្រា ២៦.- ការប្រឡង

ការប្រឡងត្រូវមានគុណភាព និងប្រសិទ្ធភាពអប់រំប្រកបដោយភាពត្រឹមត្រូវ និងយុត្តិធម៌ ។ គ្រប់ការប្រឡងជំនួស ឬ ការបន្តិគ្រប់រូបភាព ត្រូវបានហាម

ក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យអប់រំ ត្រូវទទួលខុសត្រូវរៀបចំលិខិតបទដ្ឋានសម្រាប់ការប្រឡងនេះ ។

ជំពូកទី ៦

គោលនយោបាយ គោលការណ៍ ផែនការ និងយុទ្ធសាស្ត្រអប់រំ

មាត្រា ២៧.- ការកំណត់គោលនយោបាយ គោលការណ៍ ផែនការ និងយុទ្ធសាស្ត្រអប់រំ

ក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យអប់រំ ត្រូវរកសាងផែនការគោលសម្រាប់អភិវឌ្ឍវិស័យអប់រំ អនុលោមតាមគោលនយោបាយអប់រំរបស់រដ្ឋក្រុមប្រឹក្សាជាតិអប់រំ និងត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះការអភិវឌ្ឍ និងការត្រួតពិនិត្យកែសម្រួលគោលនយោបាយ គោលការណ៍ ផែនការ និងយុទ្ធសាស្ត្រអប់រំ ស្របទៅនឹងគោលនយោបាយ និងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ។

មាត្រា ២៨.- វិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកវិទ្យាសម្រាប់ការអប់រំ

រដ្ឋត្រូវលើកកម្ពស់ និងគាំទ្រដល់ការសិក្សាស្រាវជ្រាវ ការអភិវឌ្ឍ ការច្នៃប្រឌិតនិងការផលិតដែលមានលក្ខណវិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកវិទ្យាសម្រាប់ការអប់រំដែលឆ្លើយតបទៅនឹងទីផ្សារពលកម្ម និងស្របតាមសាកលភារូបនីយកម្ម ដើម្បីលើកស្ទួយសមត្ថភាពធនធានមនុស្ស និងជំរុញការអភិវឌ្ឍប្រទេសជាតិ ។

ក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យអប់រំ ត្រូវកំណត់គោលការណ៍ស្តីពីវិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកវិទ្យាសម្រាប់ការអប់រំគ្រប់ក្នុងវិស័យនៃប្រព័ន្ធអប់រំកម្ពុជា ស្របតាមគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ។

មាត្រា ២៩.- ភាពជាដៃគូសម្រាប់ការអប់រំ

រដ្ឋត្រូវបើកទូលាយឱ្យមានការចូលរួមរបស់អ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងអស់មានជាអាទិ៍ ផ្នែកសាធារណៈ ផ្នែកឯកជន អង្គការជាតិ អង្គការអន្តរជាតិ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល និងសហគមន៍ នៅក្នុងដំណើរការនៃការអភិវឌ្ឍការកាត់តែង ការគាំទ្រដោយឥតលើការលើកសំណើឱ្យពិនិត្យឡើងវិញ និងសំណើកែលម្អ គោលនយោបាយ គោលការណ៍ ផែនការ និងយុទ្ធសាស្ត្រជាតិអប់រំ ។

រដ្ឋលើកទឹកចិត្ត និងគាំទ្រដល់ស្ថាប័នឯកជន ដើម្បីបង្កើតភាពជាដៃគូក្នុងការផ្តល់សេវាអប់រំគ្រប់ប្រភេទ និងគ្រប់កម្រិត ។

មាត្រា ៣០.- ការអនុវត្តករណី និងឧបត្ថម្ភធន

រដ្ឋត្រូវកំណត់គោលនយោបាយស្តីពីការផ្តល់អាហារូបករណ៍ ឧបត្ថម្ភធននិងឥណទានសម្រាប់អ្នកសិក្សា ។

រដ្ឋលើកទឹកចិត្តចំពោះនីតិបុគ្គល ឬរូបវន្តបុគ្គលដែលផ្តល់អាហារូបករណ៍ ឬ ឧបត្ថម្ភធនសម្រាប់អ្នកសិក្សា ។

ជំពូកទី ៧

សិទ្ធិ និងករណីយកិច្ចអប់រំ

មាត្រា ៣១.- សិទ្ធិនៃទូលការអប់រំ

ប្រជាពលរដ្ឋគ្រប់រូបមានសិទ្ធិទទួលបានការអប់រំយ៉ាងតិច ៩ (ប្រាំបួន) ឆ្នាំ ប្រកបដោយគុណភាពដោយឥតគិតថ្លៃនៅសាលារៀនសាធារណៈ ។ ក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យអប់រំ ត្រូវរៀបចំគោលនយោបាយ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ និងវិធានការជាជំហានៗ ដើម្បីធានាឱ្យប្រជាពលរដ្ឋគ្រប់រូបទទួលបានការអប់រំប្រកបដោយគុណភាព ស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិ ដែលមានចែងក្នុងច្បាប់នេះ ។

មាត្រា ៣២.- សិទ្ធិចុះឈ្មោះចូលសិក្សានៅថ្នាក់ទី ១ (មួយ) នៃកម្មវិធីអប់រំចំណេះទូទៅ

ការចុះឈ្មោះចូលសិក្សានៅថ្នាក់ទី ១ (មួយ) នៃកម្មវិធីអប់រំចំណេះទូទៅក្នុងប្រព័ន្ធត្រូវបានកំណត់ចំពោះកុមារ ដែលមានអាយុចាប់ពី ៦ (ប្រាំមួយ) ឆ្នាំ ឬ យ៉ាងតិចបំផុត ៧០ (សិប) ខែឡើងទៅ នៅថ្ងៃកំណត់ចូលសិក្សារបស់សាលារៀន ។

មាត្រា ៣៣.- សិទ្ធិសេរីភាពទាញទិញសាសនានៅក្នុងការអប់រំ

រដ្ឋគោរពសិទ្ធិ សេរីភាពខាងជំនឿសាសនា ។

ក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យអប់រំ ត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះព្រះពុទ្ធសាសនា ដែលជាមជ្ឈដ្ឋាននៃការអប់រំ ។ គ្រប់ការបង្ខំឱ្យអ្នកសិក្សា និងអ្នកពាក់ព័ន្ធការអប់រំឱ្យចូលរួមក្នុងសកម្ម-

ភាពសាសនា និង/ឬ ការប្រតិបត្តិសាសនាណាមួយដែលជាផ្នែកនៃការអប់រំ ទោះដោយផ្ទាល់
ឬដោយប្រយោលក្តី ត្រូវហាមឃាត់ ។

ការសិក្សាអំពីសាសនានៅក្នុងកម្មវិធីសិក្សា ត្រូវបានអនុញ្ញាតសម្រាប់តែការយល់
ដឹងទូទៅប៉ុណ្ណោះ ។

មាត្រា ៣៤.- សកម្មភាពនយោបាយក្នុងស្ថាប័នអប់រំ គ្រឹះស្ថានសិក្សា

ស្ថាប័នអប់រំ គ្រឹះស្ថានសិក្សា ត្រូវគោរពគោលការណ៍អណ្តាតភាព ។

ការធ្វើសកម្មភាពនយោបាយ និង/ឬ ការឃោសនានយោបាយឱ្យគណបក្សនយោ-
បាយណាមួយក្នុងស្ថាប័នអប់រំ គ្រឹះស្ថានសិក្សា ត្រូវហាមឃាត់ ។

មាត្រា ៣៥.- សិទ្ធិ និងករណីយកិច្ចរបស់អ្នកសិក្សា

សិទ្ធិរបស់អ្នកសិក្សាទាក់ទងនឹងការអប់រំមានដូចតទៅ :

- សិទ្ធិបញ្ចេញទស្សនៈសិក្សាដោយសេរី
- សិទ្ធិមានសេរីភាពខាងការសិក្សា
- សិទ្ធិទទួលបានការអប់រំប្រកបដោយគុណភាព
- សិទ្ធិប្រមូលផ្តុំជាក្រុមអ្នកសិក្សា ឬ ក្លឹបអ្នកសិក្សាក្នុងគោលបំណងសម្រាប់

ការអប់រំ

- សិទ្ធិពិនិត្យមើល និងចម្លងកំណត់ត្រាផ្ទាល់ខ្លួនស្តីពីការអប់រំ
- សិទ្ធិចូលរួមយ៉ាងសកម្ម និងពេញលេញនៅក្នុងការអភិវឌ្ឍស្នងដារអប់រំផ្នែក

គ្រឹះស្ថានសិក្សា និងផ្នែកជាតិដោយផ្ទាល់ ឬ តាមរយៈតំណាងរបស់ខ្លួន

- សិទ្ធិទទួលបានការគោរព និងការយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះសិទ្ធិមនុស្សជា

ពិសេសសិទ្ធិមានសេចក្តីថ្លៃថ្នូរ សិទ្ធិរួចផុតពីអំពើពុករលួយ ឬ ការដាក់ទណ្ឌកម្មលើរាង
កាយ និងផ្នែកស្មារតី ។

ករណីយកិច្ចរបស់អ្នកសិក្សាមានដូចតទៅ :

គោរពបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងរបស់គ្រឹះស្ថានសិក្សា តម្រូវខាងសមធម៌យេនឌ័រដោយ

ស្មើគ្នា និងប្រកបដោយស្មារតីទទួលខុសត្រូវ និងគោរពសិទ្ធិអ្នកដទៃ

- ខិតខំសិក្សាឱ្យអស់ពីលទ្ធភាពរបស់ខ្លួន ដើម្បីទទួលបានការអភិវឌ្ឍចំណេះ
ដឹង ជំនាញ សមត្ថភាព បញ្ញា និងសេចក្តីថ្លៃថ្នូរ ។

មាត្រា ៣៦... សិទ្ធិនិងករណីយកចូលរដ្ឋបាលអាគារកំណែប្តូរ ឬ អ្នកអាណាព្យាបាល

សិទ្ធិរបស់អាគារកំណែប្តូរ ឬ អ្នកអាណាព្យាបាលចំពោះការអប់រំរបស់អនីតិជន ដែលស្ថិត
ក្នុងបន្ទុកមានដូចតទៅ :

- សិទ្ធិក្នុងការជ្រើសរើសកម្មវិធីអប់រំ និងគ្រឹះស្ថានសិក្សា សម្រាប់អ្នកសិក្សាឱ្យ
ចូលសិក្សា
- សិទ្ធិទទួលបានព័ត៌មាន និងរបាយការណ៍នៃការសិក្សាពីគ្រឹះស្ថានសិក្សា
របស់អ្នកសិក្សា ដែលស្ថិតក្នុងបន្ទុក
- សិទ្ធិចូលរួមយ៉ាងសកម្ម និងពេញលេញ នៅក្នុងការអភិវឌ្ឍស្តង់ដារអប់រំថ្នាក់
សាលារៀន និងថ្នាក់ជាតិ ដោយផ្ទាល់ ឬ តាមរយៈគំណាងរបស់ខ្លួន ។

ករណីយកចូលអាគារកំណែប្តូរ ឬ អ្នកអាណាព្យាបាលចំពោះការអប់រំរបស់អនីតិជនដែល
ស្ថិតក្នុងបន្ទុក :

- នាំកុមារដែលមានអាយុចាប់ពី ៦ (ប្រាំមួយ) ឆ្នាំ ឬ យ៉ាងទាបបំផុត ៧០ (ពិស
សិប) ខែ ឡើងទៅចុះឈ្មោះចូលសិក្សានៅថ្នាក់ទី ១ នៃកម្មវិធីអប់រំចំណេះទូទៅនៅសាលា
រៀន ដែលមានអាជ្ញាប័ណ្ណអប់រំ
- ខិតខំឱ្យអស់លទ្ធភាព ដើម្បីគាំទ្រការសិក្សារបស់អ្នកសិក្សាជាពិសេសចំពោះ
ការអប់រំកម្រិតមូលដ្ឋាន
- យកចិត្តទុកដាក់ផ្សារភ្ជាប់សាលា គ្រួសារ និងសហគមន៍ ដើម្បីចូលរួមជួយ
បណ្តុះបណ្តាល និងកែលម្អបរិស្ថានសិក្សា ។

មាត្រា ៣៧... សិទ្ធិនិងករណីយកចូលរដ្ឋបាលបុគ្គលិកអប់រំ

សិទ្ធិរបស់បុគ្គលិកអប់រំមានដូចតទៅ :

- សិទ្ធិទទួលបានតម្លៃវិជ្ជាជីវៈ សេចក្តីថ្លៃថ្នូរ និងការយកចិត្តទុកដាក់ខ្ពស់ពីសង្គម
- សិទ្ធិអភិវឌ្ឍខាងវិជ្ជាជីវៈ
- សិទ្ធិបង្កើត ឬ ចូលរួមក្នុងសមាគមបុគ្គលិកអប់រំ ឬ សមាគមវិជ្ជាជីវៈផ្សេង
ៗគ្នា ដោយផ្អែកលើកំណត់ជាធរមាន

- សិទ្ធិរៀបចំការប្រជុំលើការងារអប់រំ ជាសាធារណៈ
- សិទ្ធិចូលរួមនៅក្នុងកិច្ចការនយោបាយតាមច្បាប់កំណត់
- សិទ្ធិចូលរួមយ៉ាងសកម្ម និងពេញលេញនៅក្នុងការអភិវឌ្ឍស្តង់ដារអប់រំថ្នាក់ មូលដ្ឋាន និងថ្នាក់ជាតិ ដោយផ្ទាល់ ឬ តាមរយៈគំណាងរបស់ខ្លួន
- សិទ្ធិទទួលសេវាអប់រំផ្សេងទៀតប្រកបដោយសមធម៌ និងសិទ្ធិផ្សេងទៀតស្រប តាមបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់ជាធរមាន ។

កាតព្វកិច្ចរបស់បុគ្គលិកអប់រំ :

- គោរពក្រមសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈ
- បំពេញកាតព្វកិច្ចផ្សេងទៀតដែលមានបែងនៅក្នុងច្បាប់ជាធរមាន
- អនុវត្ត និងអភិវឌ្ឍការងាររបស់ខ្លួនដោយយកចិត្តទុកដាក់ និងទទួលខុស ត្រូវខ្ពស់ ។

បុគ្គលិកអប់រំរីករាលដាលមានសិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចផ្សេងទៀតដូចមានចែងក្នុងច្បាប់ស្តីពី ការងារជាធរមាន ។

មាត្រា ៣៨.- ការអប់រំពិសេស

រដ្ឋលើកទឹកចិត្ត និងជំរុញឱ្យមានការអប់រំពិសេស សម្រាប់ជនពិការ និង អ្នកសិក្សា ពិការដែលមានទេពកោសល្យ និង/ ឬ បញ្ហាខ្ពស់ ។

ការអប់រំពិសេស ផ្តល់ចំពោះអ្នកសិក្សាពិការស្របតាមបញ្ហា និងទេពកោសល្យរបស់ អ្នកសិក្សានោះ និងផ្តល់លទ្ធភាពឱ្យអ្នកសិក្សាពិការអាចសិក្សាបានដោយសមរម្យ ។

កម្មវិធីអប់រំពិសេស ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យអប់រំ ។

មាត្រា ៣៩.- សិទ្ធិរបស់អ្នកសិក្សាពិការ

អ្នកសិក្សាពិការមានសិទ្ធិដូចអ្នកសិក្សាមិនពិការដែរ និងមានសិទ្ធិពិសេសដោយឡែក ផ្សេងទៀត :

- អ្នកសិក្សាពិការទាំងពីរភេទមានសិទ្ធិសិក្សាជាមួយសិស្ស ឬ និស្សិតទូទៅបាន

ប្រសិនបើមានការសម្របសម្រួលសមស្របក្នុងដំណើរការសិក្សា ដែលអ្នកសិក្សាពិការនោះ

អាចបំពេញកិច្ចការរបស់គ្រឹះស្ថានសិក្សានោះបាន

អ្នកសិក្សាពិការដែលមានសេចក្តីត្រូវការពិសេស មានសិទ្ធិទទួលបានការ

បង្រៀនបន្ថែមនៅក្នុងកម្មវិធីសិក្សាធម្មតា ដែលមិនមែនជាមកម្មវិធីសិក្សាពិសេសដោយ
ផ្សេងទេ

- អ្នកសិក្សាពិការដែលមិនមានលទ្ធភាពចូលសិក្សាជាមួយសិស្ស ឬ និស្សិត
ទូទៅបាន មានសិទ្ធិទទួលបានការអប់រំពិសេសនៅក្នុងផ្ទះរៀនពិសេសដោយផ្សេង ។ អ្នក
សិក្សាពិការទាំងនេះ អាចចូលសិក្សានៅសាលារៀនក្នុងសហគមន៍ឬលម្អិតរបស់ខ្លួនបាន ។

មាត្រា ៤០.- សិទ្ធិស្នើ សិទ្ធិគំរាម សិទ្ធិប្តឹង និងសិទ្ធិទទួលបានជំនួយស្រាវជ្រាវ

មាតាបិតា ឬ អ្នកអាណាព្យាបាល អ្នកសិក្សា និងបុគ្គលិកអប់រំដែលត្រូវបានគេបំពាន
សិទ្ធិដូចមានចែងក្នុងច្បាប់នេះមានសិទ្ធិស្នើ ឬ គំរាមទៅអាជ្ញាធរអប់រំមានសមត្ថកិច្ចតាមឋានា-
នុក្រម ព្រមទាំងសិទ្ធិប្តឹងទៅតុលាការ ។

ក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យអប់រំត្រូវចេញលិខិតបទដ្ឋាន ស្តីពីនីតិវិធីនៃការស្នើ ឬការ
គំរាម និងនីតិវិធីនៃដំណោះស្រាយនេះ ។

មាត្រា ៤១.- សិទ្ធិរបស់អ្នកសិក្សា និងបុគ្គលិកអប់រំក្នុងការត្រួតពិនិត្យសុខភាព

អ្នកសិក្សា និងបុគ្គលិកអប់រំនៃគ្រឹះស្ថានសិក្សា ដែលមានអាជ្ញាប័ណ្ណអប់រំ មានសិទ្ធិ
ទទួលបាននូវការពិនិត្យសុខភាព ។

គោលការណ៍ណែនាំសម្រាប់ការត្រួតពិនិត្យសុខភាពនេះ ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាស
រួមរបស់ក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យអប់រំ និងក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យសុខាភិបាល ។

មាត្រា ៤២.- សិទ្ធិផ្សព្វផ្សាយ ឃោសនាព័ត៌មានអប់រំ

គ្រប់ខ្លឹមសារផ្សព្វផ្សាយ ឃោសនា ព័ត៌មានអប់រំ ត្រូវមានការអនុញ្ញាតពីក្រសួងទទួល
បន្ទុកវិស័យអប់រំ ។ គ្រប់ការបន្តិចោកប្រាស់ទោះជាតាមរូបភាពណាក៏ដោយ ត្រូវហាម
ឃាត់ ។

ក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យអប់រំ និងក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ត្រូវសហការរៀបចំបទ-
ប្បញ្ញត្តិ និងគោលការណ៍ណែនាំស្តីពីការផ្សព្វផ្សាយ ឃោសនាព័ត៌មានអប់រំនេះ ។

មាត្រា ៤៣.- សិទ្ធិទទួលបានព័ត៌មានអប់រំ

គ្រប់គ្រឹះស្ថានអប់រំនៃគ្រប់ស្ថាប័នអប់រំ គ្រឹះស្ថានសិក្សាជាព័ត៌មានសាធារណៈ លើកលែង
ករណីមាននោះទាក់ទងនឹងរូបវន្តបុគ្គល ។ ស្ថាប័នអប់រំ គ្រឹះស្ថានសិក្សា ត្រូវផ្តល់ព័ត៌មាន
ឱ្យទៅអ្នកដែលមានផលប្រយោជន៍តាមការស្នើសុំ ។

បែបបទស្តីពីការផ្តល់ព័ត៌មានអប់រំ ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យ
អប់រំ ។

ជំពូកទី ៨
ធនធានសម្រាប់ការអប់រំ

មាត្រា ៤៤.- ការចូលរួម ការគ្រប់គ្រង និងការគ្រប់គ្រងធនធានសម្រាប់ការអប់រំ

រដ្ឋត្រូវជំរុញ និងផ្តល់ការលើកទឹកចិត្ត ចំពោះសប្បុរសជន តាមភាពសមស្រប និង
ចាំបាច់ ដោយទទួលស្គាល់ការអប់រំជាការវិនិយោគមួយដ៏ល្អបំផុត ។

បុគ្គល បុព្វជិត គ្រួសារ សហគមន៍ អង្គការជាតិ អង្គការអន្តរជាតិ អង្គការមិនមែន
រដ្ឋាភិបាល ស្ថាប័នរដ្ឋ និង ឯកជនទាំងអស់ មានសិទ្ធិចូលរួម និង ផ្តល់ធនធានយ៉ាងពេញ
លេញទាំងធនធានមនុស្សទាំងសម្ភារៈ ឬ ថវិកា ក្នុងគោលបំណងដើម្បីគាំទ្រនិងអភិវឌ្ឍ
វិស័យអប់រំ ។

អ្នកគ្រប់គ្រងគ្រឹះស្ថានសិក្សា មានសិទ្ធិក្នុងការរៀបចំធនធានស្របច្បាប់នានាពីគ្រប់
ប្រភព ដើម្បីអភិវឌ្ឍគ្រឹះស្ថានសិក្សា ។ ការផ្តល់ធនធានត្រូវធ្វើតាមការស្ម័គ្រចិត្ត និងឥតលក្ខ-
ខណ្ឌ ។

ក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យអប់រំ ត្រូវធានាទូរគម្រោង និងការទទួលខុសត្រូវចំពោះការ
គ្រប់គ្រងប្រភពធនធាននៃការគាំទ្រផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការអប់រំ ។

**មាត្រា ៤៥.- ការចុះកិច្ចសន្យា និង ការទទួលខុសត្រូវរបស់អ្នកគ្រប់គ្រងគ្រឹះស្ថានសិក្សា
សាធារណៈ**

នីតិបុគ្គលសាធារណៈ នីតិបុគ្គលឯកជន និងរូបវន្តបុគ្គលមានសិទ្ធិចុះកិច្ចសន្យា ឬ
កិច្ចព្រមព្រៀងជាមួយអ្នកគ្រប់គ្រងគ្រឹះស្ថានសិក្សាសាធារណៈ ដើម្បីចូលរួមអភិវឌ្ឍវិស័យ
អប់រំ ។ រាល់កិច្ចសន្យា ឬ កិច្ចព្រមព្រៀងត្រូវធ្វើឡើងស្របតាមច្បាប់ និងត្រូវបម្រើផល
ប្រយោជន៍របស់គ្រឹះស្ថានសិក្សា ។

អ្នកគ្រប់គ្រងគ្រឹះស្ថានសិក្សាត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះការគ្រប់គ្រង និងការប្រើប្រាស់
ធនធានទាំងអស់ ដើម្បីជាផលប្រយោជន៍ដល់គ្រឹះស្ថានសិក្សា ។

អ្នកគ្រប់គ្រងគ្រឹះស្ថានសិក្សា និងនីតិវិធីនៃការចុះកិច្ចសន្យា ឬ កិច្ចព្រមព្រៀងត្រូវកំណត់ដោយប្រកាស
ក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យអប់រំ ។

**ជំពូកទី ៩
អោសប្បញ្ញត្តិ**

មាត្រា ៤៦.- ការបង្កើតគ្រឹះស្ថានសិក្សាជាយុវជនអាជ្ញាប័ណ្ណ

អំពើបង្កើត ឬ បើកឱ្យដំណើរការនូវគ្រឹះស្ថានសិក្សា និងផ្នែកបណ្តុះបណ្តាលដោយ
គ្មានអាជ្ញាប័ណ្ណអប់រំជាមុន ដូចមានបញ្ញត្តិនៅក្នុងមាត្រា ១១ នៃច្បាប់នេះ ត្រូវទទួលពិន័យ
អន្តរការណ៍ជាប្រាក់ពី ២.០០០.០០០ (ពីរលាន)រៀល ទៅ ១០.០០០.០០០ (ដប់លាន)
រៀល ។

ក្នុងករណីមិនរាងចាល ត្រូវទទួលពិន័យអន្តរការណ៍ជាប្រាក់ចំនួនទ្វេដងនៃប្រាក់
ពិន័យអន្តរការណ៍ខាងលើ ។

មាត្រា ៤៧.- ការធ្វើប្រាស់ប្រភេទគ្រឹះស្ថានសិក្សាមិនសម្រប

គ្រប់អំពើប៉ះពាល់ដល់ការប្រើប្រាស់ប្រភេទគ្រឹះស្ថានសិក្សា ដែលផ្ទុយនឹងបេសកកម្ម
អប់រំរបស់ខ្លួនដូចមានបញ្ញត្តិក្នុងមាត្រា ១២ នៃច្បាប់នេះ ត្រូវទទួលពិន័យអន្តរការណ៍ជា
ប្រាក់ពី ១.០០០.០០០ (មួយលាន) រៀល ទៅ ៥.០០០.០០០ (ប្រាំលាន) រៀល ។

ក្នុងករណីមិនរាងចាល ត្រូវទទួលពិន័យអន្តរការណ៍ជាប្រាក់ចំនួនទ្វេដងនៃប្រាក់
ពិន័យអន្តរការណ៍ខាងលើ ហើយត្រូវល្អិតជាបណ្តោះអាសន្ន ឬ ដកហូតជាស្ថាពរនូវអាជ្ញា-
ប័ណ្ណអប់រំរបស់គ្រឹះស្ថានសិក្សាទាំងនោះ ។

មាត្រា ៤៨.- ចរន្តសេវាកម្មនិងការផ្តល់វិញ្ញាបនបត្រ ឬ សញ្ញាបត្រ

គ្រប់ការផ្តល់វិញ្ញាបនបត្រ ឬ សញ្ញាបត្រ ដែលមានភាពមិនត្រឹមត្រូវតាមបទប្បញ្ញត្តិ
នៃមាត្រា ១៤ នៃច្បាប់នេះ ត្រូវផ្តន្ទាទោសពិន័យជាប្រាក់ពី ២.០០០.០០០ (ពីរលាន)រៀល
ទៅ ៦.០០០.០០០ (ប្រាំមួយលាន)រៀល និងដាក់ពន្ធនាគារពី ១ (មួយ) ឆ្នាំ ទៅ ៣ (បី) ឆ្នាំ ។

មាត្រា ៤៩.- ការបង្ខំក្នុងការប្រឡូង

បង្ខំខ្លួន ឬ ជនណាដែលប្រឡងជំនួស ឬ បង្ខំគ្រប់រូបភាពក្នុងការប្រឡងដូចបាន
បញ្ញត្តិក្នុងមាត្រា ២៦ នៃច្បាប់នេះ ត្រូវទទួលពិន័យអន្តរការណ៍ជាប្រាក់ពី ១.០០០.០០០
(មួយលាន) រៀល ទៅ ៥.០០០.០០០ (ប្រាំលាន) រៀល ។

ក្នុងករណីមិនរាងចាល សាមីខ្លួនត្រូវទទួលបាននិយមន័យអន្តរការណ៍ជាប្រាក់ចំនួនទ្វេដង
នៃប្រាក់ពិន័យអន្តរការណ៍ខាងលើ ហើយត្រូវល្អិតប្រឡងសម្រាប់រយៈពេល ២ (ពីរ) ឆ្នាំ
ឬ ហាមឃាត់មិនឱ្យចុះឈ្មោះក្នុងបញ្ជីប្រឡងជាស្ថាពរ ។ ចំពោះជនដែលប្រឡងជំនួស ឬ
បន្តគ្រប់រូបភាពក្នុងការប្រឡង ត្រូវផ្ដន្ទាទោសតាមច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌជាធរមាន ។

មាត្រា ៥០.- បទល្មើសពាក់ព័ន្ធនឹងជំនឿការងារប្រឡង

គ្រប់ទង្វើដែលប្រព្រឹត្តឡើងដោយបុគ្គលិកអប់រំ មានភាពមិនត្រឹមត្រូវក្នុងដំណើរការ
នៃការប្រឡងដូចបានបញ្ជាក់ក្នុងមាត្រា ២៦ នៃច្បាប់នេះ ត្រូវទទួលបាននិយមន័យអន្តរការណ៍ជា
ប្រាក់ពី ២.០០០.០០០ (ពីរលាន) រៀល ទៅ ១០.០០០.០០០ (ដប់លាន) រៀល ។ ចំពោះ
បុគ្គលិកអប់រំសាធារណៈ ត្រូវទទួលទណ្ឌកម្មខាងវិន័យថ្នាក់ទី ១ ។

ក្នុងករណីមិនរាងចាល ត្រូវទទួលបាននិយមន័យអន្តរការណ៍ជាប្រាក់ចំនួនទ្វេដងនៃប្រាក់ពិន័យ
អន្តរការណ៍ខាងលើ ។ ចំពោះបុគ្គលិកអប់រំសាធារណៈ ត្រូវទទួលទណ្ឌកម្មខាងវិន័យថ្នាក់
ទី ២ បន្ថែមទៀត ។ ចំពោះបុគ្គលិកអប់រំឯកជន ត្រូវផ្ដន្ទាទោសតាមច្បាប់ជាធរមាន ។

មាត្រា ៥១.- ការប៉ះពាល់ដល់សេរីភាពនៃការប្រឡង

គ្រប់អំពើប៉ះពាល់ដល់សេរីភាពនៃការប្រឡងជំនឿសាសនាក្នុងការអប់រំ ដែលប្រព្រឹត្តដោយ
នឹងបទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៣៣ នៃច្បាប់នេះ ត្រូវផ្ដន្ទាទោសពិន័យជាប្រាក់ពី ១០០.០០០
(មួយសែន) រៀល ទៅ ២.០០០.០០០ (ពីរលាន) រៀល និងដាក់ពន្ធនាគារពី ១ (មួយ) ខែ
ទៅ ១ (មួយ) ឆ្នាំ ។

មាត្រា ៥២.- ការប៉ះពាល់ដល់អព្យាក្រឹតភាពច្បាប់ស្តីពីការប្រឡង

គ្រប់សកម្មភាពនយោបាយ ឬ ការយោសាទនយោបាយ ឱ្យគណបក្សនយោបាយណា
មួយនៅក្នុងស្ថាប័នអប់រំ ឬ គ្រឹះស្ថានសិក្សាដែលផ្ទុយនឹងមាត្រា ៣៤ នៃច្បាប់នេះ ត្រូវទទួល
ពិន័យអន្តរការណ៍ជាប្រាក់ពី ១.០០០.០០០ (មួយលាន) រៀល ទៅ ៥.០០០.០០០ (ប្រាំ
លាន) រៀល ។

ក្នុងករណីមិនរាងចាល ត្រូវទទួលបាននិយមន័យអន្តរការណ៍ជាប្រាក់ចំនួនទ្វេដងនៃប្រាក់
ពិន័យអន្តរការណ៍ខាងលើ ។

-១៩-

ចំពោះនីតិបុគ្គលត្រូវទទួលបាននិយមន័យអន្តរការណ៍ជាប្រាក់ពី ១០.០០០.០០០ (ដប់លាន) រៀល ទៅ ២០.០០០.០០០ (ម្ភៃលាន) រៀល ។

ក្នុងករណីមិនរាងចាល ត្រូវទទួលបាននិយមន័យអន្តរការណ៍ជាប្រាក់ចំនួនទ្វេដង នៃប្រាក់ និយមន័យអន្តរការណ៍ខាងលើ ។

បើអំពើដូចបានកំណត់នៅក្នុងកម្រិតទី ១ ខាងលើ ប្រព្រឹត្តដោយនីតិបុគ្គលដែល ជាស្ថាប័នអប់រំ ឬ គ្រឹះស្ថានសិក្សា ហើយស្ថិតក្នុងករណីមិនរាងចាល ត្រូវល្អិតជាបណ្តោះ អាសន្ន ឬ ដកហូតជាស្ថាពរនូវអាជ្ញាប័ណ្ណអប់រំរបស់ស្ថាប័នអប់រំ ឬ គ្រឹះស្ថានសិក្សានោះ ។

មាត្រា ៥៣.- ការផ្សព្វផ្សាយ និង ការយោសាទាតិមានអប់រំខុសច្បាប់

គ្រប់អំពើផ្សព្វផ្សាយ ឬ យោសាទាតិមានអប់រំដោយគ្មានការអនុញ្ញាត ឬ ដោយបន្តិ ចោកប្រាស់តាមរូបភាពណាក៏ដោយ ដែលផ្ទុយនឹងបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៤២ នៃច្បាប់នេះ ត្រូវ ទទួលបាននិយមន័យអន្តរការណ៍ជាប្រាក់ពី ២.០០០.០០០ (ពីរលាន) រៀលទៅ ១០.០០០.០០០ (ដប់លាន) រៀល ។

ក្នុងករណីមិនរាងចាល ត្រូវទទួលបាននិយមន័យអន្តរការណ៍ជាប្រាក់ចំនួនទ្វេដងនៃប្រាក់ និយមន័យអន្តរការណ៍ខាងលើ ។ នីតិបុគ្គលដែលជាស្ថាប័នអប់រំ ឬ គ្រឹះស្ថានសិក្សា ត្រូវល្អិតជា បណ្តោះអាសន្ន ឬ ដកហូតជាស្ថាពរនូវអាជ្ញាប័ណ្ណអប់រំ ។

**ជំពូកទី ១០
អន្តរាជ្ញាត្តិ**

មាត្រា ៥៤.- ច្បាប់អន្តរកាល

បន្ទាប់ពីច្បាប់នេះចូលជាធរមាន ស្ថាប័នអប់រំ និងគ្រឹះស្ថានសិក្សាណា ដែលកំពុង ដំណើរការខុសពីបញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ ត្រូវបំពេញបែបបទឱ្យបានត្រឹមត្រូវក្នុងរយៈពេល ប្រាំបួនខែ (១០០) ឆ្នាំ ។

ជំពូកទី ១១

អវសានប្បញ្ញត្តិ

មាត្រា ៥៥.- និរាករណ៍

បទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយណាដែលផ្ទុយនឹងច្បាប់នេះ ត្រូវទុកជានិរាករណ៍ ។

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ០៧ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៧
គ្រូបង្កើនស្តីពី និងការព្រះរាជក្រាស់ច្បាប់

ព.ស.០៧១២.២២៤

ប្រមុខរដ្ឋស្តីពី
ហត្ថលេខា និងព្រះរាជក្រាស់
សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន

បានយកសេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយ
សូមឡាយព្រះហស្តលេខាព្រះមហាក្សត្រ

នាយករដ្ឋមន្ត្រី
ហត្ថលេខា

សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន

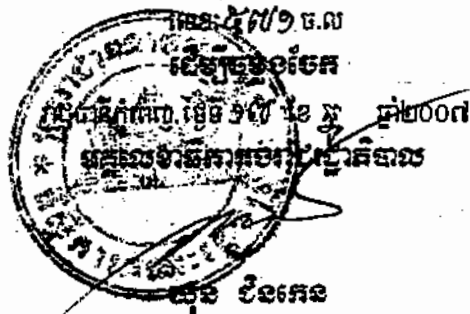
បានជម្រាបជូនសម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន

នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ទេសរដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា

ហត្ថលេខា

កុល ឆេង

ឧបសម្ព័ន្ធ

ករណីយកិច្ច : សំដៅដល់កិច្ចការដែលត្រូវតែធ្វើតាមវិធានច្បាប់ដែលបានចែង ។

ក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យអប់រំ: សំដៅដល់ស្ថាប័នសាធារណៈណាមួយដែលទទួលខុសត្រូវលើវិស័យអប់រំ នោះជាស្ថាប័ននោះ ទទួលបន្ទុកការងារផ្សេងទៀតក៏ដោយ ។ ការប្រើពាក្យបែបនេះ គឺដើម្បីដៅឱ្យចំស្ថាប័នមួយ ដែលទទួលបន្ទុកកិច្ចការអប់រំដែលជាធម្មតាមានការផ្លាស់ប្តូរឈ្មោះតាមអាណត្តិរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ។

កាតព្វកិច្ច: សំដៅដល់ចំណងតាមច្បាប់ ដែលបង្ខំឱ្យត្រូវតែធ្វើ ។

ការអប់រំក្នុងប្រព័ន្ធ : សំដៅដល់ដំណើរការសិក្សាដែលមានលក្ខណៈជាប្រព័ន្ធ និង ហ្មត់ចត់មានរចនាសម្ព័ន្ធរៀបរយ និងតាមលំដាប់ថ្នាក់ ។ ការអប់រំក្នុងប្រព័ន្ធផ្តល់ឱ្យដោយគ្រឹះស្ថានសិក្សា ដែលមានអាជ្ញាបណ្ណអប់រំត្រឹមត្រូវ ឬ ដែលមានការទទួលស្គាល់គុណភាពអប់រំស្របតាមលក្ខណៈផ្នែកច្បាប់ និងនីតិវិធីដែលមានចែងក្នុងច្បាប់នេះ ។

ការអប់រំក្រៅប្រព័ន្ធ: សំដៅដល់សកម្មភាពអប់រំ ដែលមានការរៀបចំមានលក្ខណៈជាប្រព័ន្ធដែលធ្វើឡើងនៅក្រៅក្របខ័ណ្ឌនៃកម្មវិធីអប់រំក្នុងប្រព័ន្ធ ដើម្បីផ្តល់ការសិក្សាមួយចំនួនដែលបានជ្រើសរើស ។ ការអប់រំក្រៅប្រព័ន្ធត្របបណ្តប់លើកម្មវិធីអប់រំជាច្រើន ដូចជា អក្ខរកម្ម បំណិនជីវិត បំណិនការងារ ការអប់រំមូលដ្ឋាន សម្រាប់អ្នកសិក្សាដែលទិសចូលសិក្សានៅគ្រឹះស្ថានសិក្សាក្នុងប្រព័ន្ធ ដែលមានលក្ខណៈជាការសិក្សាបន្ត និងការសិក្សាកម្រិតសមមូលសម្រាប់ការបញ្ចូលទៅក្នុងកម្មវិធីអប់រំក្នុងប្រព័ន្ធ ឬ ជាការអប់រំអស់មួយជីវិត ។ អ្នកសិក្សាក្នុងកម្មវិធីអប់រំក្រៅប្រព័ន្ធមានសិទ្ធិសុំ និងទទួលបាននូវការធ្វើតែស វាយតម្លៃកម្រិតសមមូលចំពោះការអប់រំរបស់ខ្លួនគឺអាជ្ញាធរអប់រំមានសមត្ថកិច្ចដូចមានចែងក្នុងច្បាប់

16: ។

ការអប់រំវិជ្ជាជីវិត: សំដៅដល់ដំណើរការស្វ័យសិក្សា ឬ ការសិក្សាដោយខ្លួនឯង និងជាសិក្សាអស់មួយជីវិត តាមការចាប់អារម្មណ៍ សក្តានុពលការត្រៀមខ្លួនជាស្រេច ដែលមាន ហើយដែលអ្នកសិក្សាទទួល និងបង្កើនផ្នែកចំណេះដឹង ជំនាញ វិធាន-

បច្ចេកទេសគំនិតបានមកពីបទពិសោធប្រចាំថ្ងៃពីការងារ ការសំដែង និងពីជីវិតផ្ទាល់ និងជាការសិក្សាតាមរយៈមនុស្ស សង្គម មជ្ឈដ្ឋានជុំវិញប្រព័ន្ធសារព័ត៌មាន ព្រមទាំងប្រភពចំណេះដឹង ឬ ប្រភពព័ត៌មានផ្សេងទៀតនៅពេលណា និង នៅទីកន្លែងណាផ្សេងទៀតក៏ដោយក្រៅពីកម្មវិធីអប់រំក្នុងប្រព័ន្ធ និងកម្មវិធីអប់រំក្រៅប្រព័ន្ធ ។ អ្នកសិក្សាមានសិទ្ធិសុំ និងទទួលបានការធ្វើតែសវាយតម្លៃកម្រិតសមមូល ចំពោះការអប់រំរបស់ខ្លួនពីអាជ្ញាធរអប់រំមានសមត្ថកិច្ចដូចមានចែងក្នុងច្បាប់នេះ ។

ការអប់រំសម្រាប់ជំនាញអស់គ្នា : សំដៅដល់ចលនារបស់ពិភពលោក ដើម្បីឱ្យកុមារ យុវជន និងជនពេញវ័យគ្រប់រូប មានសិទ្ធិទទួលបានជម្រើសប្រយោជន៍ពីការអប់រំបានយ៉ាងពេញលេញ និងប្រកបដោយគុណភាពខ្ពស់ ។

ការអប់រំមានគុណភាព : សំដៅដល់ការអប់រំមួយ ដែលបំពេញបានសេចក្តីត្រូវការនៃការសិក្សាជាមូលដ្ឋាន និងបន្តអស់មួយជីវិតរបស់អ្នកសិក្សា ។

កម្មវិធីសិក្សា : សំដៅដល់សំណុំមុខវិជ្ជា ដែលត្រូវបានរៀបចំឱ្យអ្នកសិក្សា ទទួលបាននូវចំណេះដឹង ចំណេះធ្វើ សីលធម៌ និងសមត្ថភាពបន្តការសិក្សាពេញមួយជីវិតស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ ។

កម្មវិធីសិក្សាគោល : សំដៅដល់កម្មវិធីសិក្សាដែលកំណត់ដោយអាជ្ញាធរអប់រំមានសមត្ថកិច្ចសម្រាប់ឱ្យគ្រឹះស្ថានសិក្សា ត្រូវតែអនុវត្តតាមកម្មវិធីនេះជាដាច់ខាត ។

ការអប់រំពិសេស : សំដៅដល់ការអប់រំបណ្តុះបណ្តាល ដើម្បីផ្តល់ដល់ជនដែលមានតម្រូវការពិសេសដូចជាជនពិការ និងអ្នកសិក្សាពូកែមានបញ្ហាខ្ពស់ ។

ការបង្កើនគុណភាពក្នុងការអប់រំ : សំដៅដល់ការស្វែងរក ការទទួលសំណូក ការកែលម្អបន្តិចបន្តួចរូបភាព ក្នុងដំណើរការអប់រំ មានជាអាទិ៍ ការទិញលក់សញ្ញាបត្រ ឬវិញ្ញាបនបត្រ វិញ្ញាសាប្រឡងជាក់ជាតិ និងវិញ្ញាសាតែសវាសំស្កង់ការអប់រំកម្រិតសមមូល ឬ ការប្រឡងជំនួស ។

គ្រឹះស្ថានសិក្សា : សំដៅដល់មជ្ឈមណ្ឌលអប់រំសិក្សាបណ្តុះបណ្តាល ដោយគិតចាប់ពីកម្រិត
មធ្យមសិក្សាដល់ឧត្តមសិក្សា ទោះជាប្រភេទសាលារៀន ឬវិទ្យាស្ថាន ឬ សាកលវិទ្យាល័យ
ឬ មជ្ឈមណ្ឌលអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេសវិជ្ជាជីវៈគ្រប់កម្រិត ។

គ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សា : សំដៅដល់មជ្ឈមណ្ឌលអប់រំសិក្សាដែលផ្តល់ការអប់រំបណ្តុះបណ្តាល
ជំនាញឯកទេសកម្រិតក្រោយមធ្យមសិក្សា ។

ចំណុចទី១៖ សំដៅដល់ចំណេះដឹងដែលផ្តោតលើសុខភាព ការបង្ការទប់ស្កាត់ អាហារូប-
ត្ថម្ភ ការយល់ដឹងពីកិច្ចការពលរដ្ឋ និងបរិស្ថាន ជំនាញសង្គម និងជំនាញក្នុងការព្រមព្រៀង
ទាក់ទងគ្នារបស់អ្នកសិក្សា ។

បុគ្គលិកអប់រំ : សំដៅដល់មន្ត្រី ដែលកំពុងបម្រើការក្នុងវិស័យអប់រំ និងបានឆ្លងកាត់ការ
បណ្តុះបណ្តាលគរុកោសល្យទទួលស្គាល់ដោយក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យអប់រំ និងសាស្ត្រា-
ចារ្យដែលបម្រើការនៅឧត្តមសិក្សា ។ បុគ្គលិកអប់រំរួមមានបុគ្គលិកបង្រៀន ឬ មិនបង្រៀន
ក្នុងក្របខ័ណ្ឌមន្ត្រីរាជការ ក្រៅក្របខ័ណ្ឌមន្ត្រីរាជការ ឬ បុគ្គលិកបម្រើការក្នុងវិស័យអប់រំ
ឯកជនគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ លើកលែងតែមន្ត្រីនយោបាយដែលកំពុងដឹកនាំវិស័យអប់រំក្នុង
ក្រសួងស្ថាប័នរដ្ឋ ។

ភាសាអន្តរជាតិ : សំដៅដល់ភាសាបរទេសទាំងឡាយណា ដែលត្រូវបានគេនិយមប្រើប្រាស់
ច្រើនជាងគេលើឆាកអន្តរជាតិ ។

វិទ្យាស្ថាន : សំដៅដល់គ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សាដែលផ្តល់ការអប់រំ តាមរយៈមុខជំនាញសិក្សា
មួយ ឬ ច្រើន ។

គ្រឹះស្ថានសិក្សាសាធារណៈ : សំដៅដល់ស្ថាប័នអប់រំដែលគ្រប់គ្រងដោយអាជ្ញាធរអប់រំសា-
ធារណៈ ឬ ដោយភ្នាក់ងាររដ្ឋ ឬ ដោយក្រុមប្រឹក្សាភិបាល ឬ ក្រុមប្រឹក្សាសាលារៀនដែល
មានសិទ្ធិអភិបាលច្រើនត្រូវបានតែងតាំងដោយអាជ្ញាធរសាធារណៈ ឬ ត្រូវបានបោះឆ្នោត

គ្រឹះស្ថានសិក្សាឯកជន : សំដៅដល់ស្ថាប័នអប់រំ ដែលគ្រប់គ្រងដោយបុគ្គលឯកជន ឬ ដោយក្រុមប្រឹក្សាភិបាលឯកជន ឬ ក្រុមប្រឹក្សាសាលារៀនឯកជន ។

សាកលវិទ្យាល័យ : សំដៅដល់គ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សា ដែលមានបេសកកម្មផ្តល់ការអប់រំ បណ្តុះបណ្តាលធនធានមនុស្ស ចាប់ពីកម្រិតបរិញ្ញាបត្រឡើងទៅ ។ សាកលវិទ្យាល័យមហាវិទ្យាល័យច្រើនជាចំណុះដែលក្នុងនោះត្រូវមានមហាវិទ្យាល័យ ៣ ជាចាំបាច់គឺ មហាវិទ្យាល័យសិល្បៈមនុស្សសាស្ត្រនិងភាសា មហាវិទ្យាល័យគណិតសាស្ត្រនិងវិទ្យាសាស្ត្រ និងមហាវិទ្យាល័យវិទ្យាសាស្ត្រសង្គម និងយ៉ាងតិចត្រូវមានមហាវិទ្យាល័យបន្ថែមពីរផ្សេងទៀត ។

សិទ្ធិចន្លងនៃអាជ្ញាប័ណ្ណអប់រំ : សំដៅដល់អ្នកទទួលសិទ្ធិពាក់ព័ន្ធលើផលប្រយោជន៍នៃអាជ្ញាប័ណ្ណអប់រំ តាមរយៈការផ្ទេរសិទ្ធិ ការលក់ ឬ ការស្នងមរតកជាដើម ។

ស្ថាប័នអប់រំ : សំដៅដល់ស្ថាប័នដែលមានគោលបំណងផ្តល់សេវាអប់រំ ។ ស្ថាប័នអប់រំមានស្ថាប័នអប់រំសាធារណៈ និងស្ថាប័នអប់រំឯកជន ។

ស្ថាប័នអប់រំសាធារណៈ : សំដៅដល់ស្ថាប័នអប់រំ ដែលគ្រប់គ្រងដោយអាជ្ញាធរអប់រំ សាធារណៈ ឬ ក្រសួងស្ថាប័នរដ្ឋ ។

ស្ថាប័នអប់រំឯកជន : សំដៅដល់ស្ថាប័នអប់រំ ដែលដំណើរការគ្រប់គ្រងដោយបុគ្គល ឯកជន សមាគម ឬ អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល។

ស្តង់ដារជាតិអប់រំ : សំដៅដល់លក្ខណវិនិច្ឆ័យអប្បបរមាសម្រាប់វាយតម្លៃកម្រិតអប់រំនៃប្រព័ន្ធអប់រំ ។

ស្តង់ដារជាតិបណ្តុះបណ្តាល : សំដៅដល់លក្ខណវិនិច្ឆ័យអប្បបរមាសម្រាប់វាយតម្លៃកម្រិតនៃការអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈ ។

ស្ថាប័នបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស : សំដៅដល់លក្ខណវិនិច្ឆ័យអប្បបរមា សម្រាប់វាយតម្លៃសមត្ថភាព ដែលទទួលបានពីការអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈ ។

អាជ្ញាប័ណ្ណអប់រំ : សំដៅដល់លិខិតអនុញ្ញាត ដែលចេញដោយអាជ្ញាធរអប់រំសាធារណៈដើម្បី ផ្តល់សិទ្ធិឱ្យរូបវីធីបុគ្គល ឬ វិទ្យាល័យបុគ្គលដែលជាអ្នកគ្រប់គ្រង ឬ ម្ចាស់កម្មសិទ្ធិនៃគ្រឹះស្ថាន សិក្សាអាចដំណើរការសកម្មភាពអប់រំរបស់ខ្លួនដោយស្របច្បាប់បាន ។

អ្នកកាន់អាជ្ញាប័ណ្ណអប់រំ : សំដៅដល់បុគ្គលដែលទទួលបានសិទ្ធិអនុញ្ញាតឱ្យដំណើរការ សកម្មភាពអប់រំដែលចេញដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចស្របតាមនីតិវិធីច្បាប់ជាធរមាន។

អ្នកសិក្សាពិការ : សំដៅដល់អ្នកសិក្សាពិការ ដែលទទួលបានការសម្របសម្រួលក្នុងការ អប់រំ ។ អ្នកសិក្សាពិការទាំងនេះរួមមានពិការ ជើងម្ខាង ឬ ទាំងសងខាង ថ្លង់ ឆរ ឬ ពិការ ភ្នែកទាំងសងខាង និងពិការផ្នែកស្មារតី ។

អាហារូបករណ៍ : សំដៅដល់ប្រាក់ដែលផ្តល់ឱ្យអ្នកសិក្សា ដើម្បីទំនុកបម្រុងការសិក្សាក្នុងរយៈ ពេលកំពុងរៀនសូត្រ ។

ឧបត្ថម្ភធន : សំដៅដល់ប្រាក់ឧបត្ថម្ភជួយទំនុកបម្រុងផ្នែកណាមួយដែលជាកង្វះខាតខាង ជីវភាពរបស់អ្នកសិក្សាក្នុងរយៈពេលកំពុងរៀនសូត្រ ។

ឥណទានសិក្សា : សំដៅដល់ប្រាក់កម្ចី ដែលរដ្ឋអនុញ្ញាតឱ្យអ្នកសិក្សាខ្ចី ដើម្បីបំពេញតម្រូវ ការក្នុងផ្នែកណាមួយដែលខ្វះខាតក្នុងរយៈពេលសិក្សា ហើយប្រាក់ដែលខ្ចីនេះ ត្រូវសងជូន រដ្ឋវិញក្នុងពេលកំណត់ណាមួយ ។

Handwritten mark or signature.

Handwritten mark or signature.